

גליון זה נחנך ע"י פ.ב.ש.ה.
 לע"נ בעל החזון יחזקאל
 להצלחה בכ"ע וכל מילי
 דמיטב וכתובה וחתימה
 טובה

ראש השנה תשפ"ג גליון קכ שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
 ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
 הבטיח למי שילמוד בספריו:
 תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
 מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
 ובני בנים כשתילי ויתם סביב
 לשולחנכם, חכמים ונבונים
 ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
 גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
 בני חיי ונחמני ט"ו.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
 צינץ זצ"ל ביקש קודם
 פטירתו שיתנו לו דף ורשם
 בשארית כוחותיו:
 מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
 למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
 מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
 טובה לכל המשתדלים והמסייעים
 בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
 שעשה טובה לכולם.
 (הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
 נחום בורגשטיין זצ"ל:
 הבטיח קודם פטירתו:
 אם ילמדו בספרים שלי,
 אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
 ממש כמו בחיים.
 (ארץ צבי להגה"ק מקווינ'גלוב עה"ת
 עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
 ובטח יהיה למליץ יושר
 למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
 זוסמאן סופר זצ"ל
 כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
 אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
 לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
 יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
 ג"ל אשתחוה גם אני לפני שומע
 קול בכיית עמו ישראל ברחמים
 ואצטרף תפלתי עמכם
 לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
 ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
 כתב בצוואתו
 בקשתי שטוחה שישתדלו
 להדפיס ספרים שלי, ואני
 תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
 בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
 יהיה בנוחי, אקוה שלא להיות
 כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
 אקוה כי לא יבושו בי ונמכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
 ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
 העיד חתנו הגאון רבי יצחק
 מנחם מארגנשטערן זצ"ל
 בהספדו
 רבינו בטרם עלה השמימה
 הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
 החיבורים שלו יהיה לו למליץ
 יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
 אנשיל הוברמן הרב
 מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
 הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
 בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעינים
 בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
 לאחרים שיושעו מכל צרה
 שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
 וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש,
 והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
 וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
 זלמן אברמסקי זצ"ל:
 הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
 הספרו בשעת הלוייה הכריז:
 נצטרתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
 שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
 שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
 לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
 (רבבות אפרים אורח ח"ב עמוד
 רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
 פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
 און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הג"ר יהודה זאב ב"ר יחיאל צבי זצ"ל יא"צ כ"ז אלול

יום תרועה יהיה לכם ועשיתם וגו'. במדרש (ויק"ר כט:א): בכל מוספין כתיב "והקרבתם", וכאן כתיב "ועשיתם", אמר להם הקב"ה לישראל: בני אני מעלה עליכם כאילו היום נעשיתם לפני, כאילו היום בראתי אתכם בריאה חדשה, הדא הוא דכתיב "כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה", ע"כ. ויש לבאר מה התועלת דהוי כאילו היום נעשו, וגם צ"ב הכפילות שאמר "כאילו היום בראתי אתכם בריאה חדשה", דלכאורה זה מה שאמר בתחילה. גם אינו מבואר הראיה מהפסוק "כי כאשר השמים החדשים", הרי פסוק זה מדובר על חידוש העולם לעתיד לבוא, ואין זה שייך לענין שנאמר כאן במדרש דהוי כאילו היום בראתי אתכם בריאה חדשה.

ונראה, דאע"ג דתשובה מכפר, מ"מ עדיין צריך למרק את ההנאה שהיה לאדם מהחטא, וזה נעשה בב' אופנים: (א) ע"י יסורין. (ב) ע"י רחמים עליונים. וזה מה שמבקשים (ברכות ז). "מחוק ברחמין הרבים אבל לא ע"י יסורין", שמתפללים שימרק הקב"ה את הנאת החטא ע"י רחמים ולא ע"י יסורין. ובזה מובן מה שאמרו בירושלמי (ביכורים פ"ג ה"ג): חכם חתן נשיא גדולתן מככרת. דלכא' קשה, דאם לא עשו תשובה, הרי פשוט שהגדולה אין בידה לכפר, ואם עשו תשובה, הרי אף בלא הגדולה התשובה מכפר. אלא הכוונה, דאע"ג דתשובה מכפר, מ"מ עדיין צריך יסורין בכדי לנקות ולמרק את הנאת החטא, ומי שעולה לגדולה, ניצול מהיסורין ומתכפר לגמרי.

וזה כוונת המדרש, דבכל המוספין כתיב "והקרבתם", והיינו שהחוטא מתקרב עצמו לקדושה ע"י הקרבן, ואכן הקרבן מועיל עבורו לכפרה ולהקריב אותו לקדושה, אבל עדיין צריך הוא להסיר מעליו את הפגם שנעשה מהנאת החטא, ואפשר שזה יהיה ע"י יסורין, אך כאן כתיב "ועשיתם", והיינו שכאילו היום עשיתם עצמכם לפני, שאתם נחשבים כמו גר שנתגייר שדומה לקטן

במעשיו הרעים בורא משחית לחבל בניו ובנותיו, וכן לפעמים אין מיתה בלא חטא, והוא מאבד עצמו לדעת על ידי מעשיו הרעים וכו'.

והעצה היעוצה להמלט מיד המשחית בעת יפקדו כל יצורי עולמים לכפר בעד חטאתינו ולהעביר המשחיתים אשר נמכרנו בידם, הוא לשלוח לו יתברך דורון, והוא כתר מלכות מתפלתנו, וקבעו קדמונינו להמלך אותו יתברך, ובזו נמצא חפשי מה שנמסרנו בעוה"ר ביד המשחיתים אשר נבראו בעוונותינו, כמו שאמר (שמואל ב' יב:ג) "ה' העביר חטאתך לא תמות" ע"י תשובתנו וע"י שאנו נוהגין בו יתברך דין מלך, ובהיות כי היום הרת עולם, כאילו אנו ממליכין אותו כביכול היום, ודרך המלך להתיר אסורים בזיקים, ולכן מכנין אותו בשם "מלך" וכו'. וזהו הכונה "במה יעלה זכרונינו לפניו, בשופר", שאנו ממליכים הקב"ה בתרועת השופר וכו', ובזה יעלה זכרונינו לטובה. (דרשות מהרא"ל דרוש ט').

לזכות פ.ב.ע.י. להצלחה בכ"ע וכוה"ט

ראש השנה. בזוה"ק איתא דתריין יומין דר"ה הם דינא קשיא ודינא רפיא. הפירוש הוא, דבר"ה אין המשפט על צרכי הגוף בני חיי ומזונג, רק המשפט הוא לראות על איזו מדרגה האדם עומד להשפיע לו חכמה אהבה יראה, זה הוא עיקר המשפט, ואילו צרכי עוה"ז הם רק נגררים אחר זה, וזה נקרא "דינא קשיא", כי זה הוא בדקדוק גדול, כי כל המקטרגים עומדים להשטין אם רוצים לתת לאדם מעט יודישקייט ויהדות, זה הוא ביום ראשון. אכן ביום ב' המשפט הוא על צרכי עוה"ז, ועל זה אינם מקטרגים כל כך, ואין להם נפ"מ כל כך אם נותנים אם לאו, ולכן נקרא "דינא רפיא". והתפילות ג"כ צריכים להיות בזה האופן ביום א' וביום ב', והבן. (נאות הדשא ח"ג עמוד קנו)

תקיעת שופר. במדרש (ויק"ר פכ"ט ח'): בשעה שישראל תוקעין בשופר, הקב"ה מתמלא עליהם רחמים וכו' והופך עליהם מידת הדין לרחמים, ע"כ. הענין הוא, דבאמת יש רחמנות גדולה על הנשמה הקדושה ששורשה ממקום גבוה למעלה מעולם המלאכים הרבה מאד, והרי זה דומה ללוקח ראשו של מלך ומטנפו ומגררו בבוץ. אך כשאדם עדיין משוקע ח"ו, אז אינו מרגיש זה כלל,

אבל כשכאב לידי תשובה ודעת אמיתית, אזי נופלת עליו רחמנות גדולה על נשמתו ועל עצמו, וממילא על ידי זה [שמעורר רחמנות על נשמתו], מעורר ג"כ רחמנות גדולה עליו למעלה.

וזה שהשטן מתערבב, שמתירא להזכיר חטאים, כי אולי תגדל הרחמנות עוד יותר [עלינו מלמעלה]. וזה ענין "גנוחי גנח ילולי יליל", ופירש"י כדרך החולים. דזה מגודל הרחמנות שמתמלא על עצמו, ונמצא שע"י אותו הדבר בעצמו שהיה מקום לשרות עליו הדין ח"ו, נעשה רחמים למעלה, ע"י שאותו הדבר מעורר רחמנות למטה. וזה שאמרו במדרש שהופך להם מידת הדין למידת הרחמים.

אבל לבוא לרחמנות הגדולה הזאת בזמן שהאדם עדיין נבוך ח"ו ואינו מרגיש כלל, אי אפשר, רק ע"י הנקודה הפנימית של הלב אשר לא ישלט בה מגע נכרי, דבית הסתרים אינו מקבל טומאה, וכשהנקודה הזאת מתעוררת, יש לה רחמים רבים על האדם עצמו, כי היא טהורה מחטאים, ויש לה רחמים רבים על האדם שנטמא בעוונות, כמו העשיר שמרחם על העני, מאחר שרחוק מצער העני אינו יכול לסבול עניותו, ומעורר רחמים מלמעלה לטהר האדם מעוונות, וזה נתעורר ע"י השופר כי מאן דנפח מתוכו נפח מעומקא דלבא. (נאות הדשא ח"א עמוד קנב).

וכ"כ בשם משמואל (ראש השנה תרע"ב) וז"ל: "כ"ק אבי אדומ"ר זצללה"ה אמר בטעם גנוחי גנח וילולי יליל, שפירש"י כדרך החולים שמאריכין בגניחותיהן, היינו שאדם יראה את עצמו כאלו נשברו כל עצמותיו ואין בהם מתום והוא מוטל חולה במטה, וזהו ברישא גנח והדר מילל כאדם שבוכה על מתו, היינו שיראה עצמו כאילו הוא מת ועבר ובטל מן העולם, וצריך להיושע שישיפיעו עליו מן השמים חיים חדשים.

שנולד, והעבירות הקודמות לא יזכרו עוד. אבל עדיין קשה, דהלא אף בגרים יש מי שאומר (יבמות מח): שהם מעונים ויסורין באים עליהם מפני שלא שמרו ז' מצוות קודם שנתגיירו, וא"כ מה תועלת יש לנו במה שניחשב כגר שנתגייר שחשיב כקטן שנולד.

וכדי לתרץ זאת הוסיף המדרש "כאילו היום בראתי אתכם בריאה חדשה דכתיב כי כאשר השמים החדשים", והכוונה בזה, שהקב"ה אומר לנו שבתשובה שנעשה יחשב כאילו כבר נתתי לכם נשמה חדשה משל העתיד לבוא, דכתיב (יחזקאל לו:כו) "ונתתי לכם לב חדש וגו' והסירותי לב האבן וגו' ונתתי לכם לב בשר", ולכך לא יהיה לכם שום יסורין כלל, כפי שלא יהיה לעתיד. והטעם שזוכים לכך, הוא מפני קדושת היום שגורם, שיש תוספת טהרה וקדושה בנשמה מחמת הרגל כנודע. והיינו שכוונת המדרש לומר שע"י המוסף הזה נעשים כמו הגרים לפי סברת ר"י ביבמות שם שאין נותנים עליהם עונש מהחטא שמקודם, היות ונשתנו בגוף ונפש. (זרע שמשון אמור אות ד').

לזכות פ.ב.ע.י. להצלחה בכ"ע וכוה"ט

אמרו לפני מלכות כדי שתמלכוני עליכם.

ויבן ע"פ משל למלך שהיה לו בן וישלחהו לארץ אחרת, ויצו עליו שיתנהג בדרך הישר, ויהי כי ארכו לו שם הימים במדינה אחרת וילך שובב בדרך, ולא שם משפטי אביו אל לבו שיתנהג כראוי לו לפי כבוד אבותיו, ויהי העת אשר יקרא ספר הזכרונות דברי הימים לפני המלך לדעת את כל אשר נעשה במדינה, וישם הבן על לבו כי לא שמר מצות אביו, ואיך ישא פנים, בפרט שהיה לו הכרח לשאול מאביו הספקת צרכיו, וידע רוב אשמותיו ופשעיו אשר מרד בו. ונתן לו אחד עצה, בהיות כי אביו הזהירו להזהר בכבוד אביו, והנה הבן תמיד עשה עצות למרוד באביו, ויאסוף אנשים ריקים למרוד במלך, ואביו הזהירו באם שיעמוד אנשים מורדים, ימסר הוא ביד המורדים, והם לא יחוסו ולא יחמולו

לא עליו ולא על זרעו, וישם הבן אל לבו בעת יובא מעשיו לפניו בראותו כי נמסר ביד אכזרים, ולא ידע עצות בנפשו, ויעץ לו אחד ואמר לו איעצך נא עצה ומלטי נפשך שם המלך האכזרים, ויועץ לו שיתן למלך מתנה כתר וימליכהו עליו, ודרך נימוסי מלכות בהתחדש מלכותו יקרא לשובים דרוו, ולשלח רצוצים חפשי, ובה תמלט מיד השובים אותך.

והנמשל הוא, כי אנחנו בני מלכים הם, לארץ אחרת השליכנו, כי הנשמה למעלה כאחד מצבא מרום, ונגזר עליה לילך לארץ זו, ויצו עליה השמרי לך ואל תעמיד מורדים במלך, כי בכל חטא נברא משחית ומקטרג, כמו שאיתא בזהר (קדושים ח"ג פג: עה"פ "וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו", דמפרש שהוא על המשחיתים הנבראים בעוונות, כי כל עון בורא משחית לחבל. ובגמ' (כתובות ח: דרשו מפסוק זה: דור שאבות מנאצים להקב"ה, כועס על בניהם ועל בנותיהם ומתים כשהם קטנים. ואיתא להא (-לדרשת הזוהר) ואיתא להא (-לדרשת הגמרא), כי המשחית עצמו הוא ממית הבנים וכו', שהמשחית עצמו שברא במעשיו הוא נפרע ממנו, נמצא כי האדם

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי און חזן יחזקאל - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקה"!

תולדות רבי עקיבא יוסף זי"ע

אנשים רבים נהגו לפנות אליו ולבקש את ברכתו, וכן שיתפלל עליהם בשעת צרה ר"ל, אף היו מעירים אותו באמצע הלילה במקרים דחופים. הגה"צ רבי חיים שאול דוויק זצ"ל היה מבקר אותו כמעט מידי שבוע בערב שבת, ומבקש להתברך על ידו, רבי עקיבא יוסף סרב לברכו כי הוא היה כהן, אך לא היה יכול לעמוד בהפצרותיו, וברכו.

מעשה באברך שחלה בדכאון ר"ל, והמצב היה לאחר יאוש, הוא בא לשפוך את שיחו לפני רבי עקיבא יוסף זצ"ל ובקש את תפילתו ועצתו, רבי עקיבא יוסף ענה לו שיקבל עליו להזהר בטבילה במקוואות תמיד, האברך שמע בקולו והבריא לגמרי. (רגלי מבשר עמוד 10)

והזכיר של שבת יצא (ע' סימן רס"ח ס"ד), דהרי מצד הדין היו צריכים להתפלל גם בשבת ח"י ברכות, אלא משום טירחא לא אטרחוהו רבנן, וא"כ גם ב"ה הדין כן. וכאן הוה בדיעבד, שהרי אין דנין אפשר משאי אפשר. מ"מ תפלת מוסף אינה יכולה לצאת [דצריך להזכיר מלכות זכרונות ושופרות], ומוכרחת לשמוע מאחר או לצאת עם תפלת הש"ץ. (ש"ת ר' עקיבא יוסף ח"ב סי' שפ"ט).

צדיקים נחתמין לאלתר לחיים. המ"א (תקפ"ב סק"ח) מביא בשם עשרה מאמרות, דגם צדיקים אין נחתמים אלא ביוה"כ. והקשה בני השמ"ש ה"ו, הא בגמרא (ר"ה טז). מפורש כי צדיקים נחתמים מיד. והשבתי כמש"כ בתוס' שם, ש"חיים" הכוונה לחיי העוה"ב, א"כ לענין עוה"ב נחתם מיד, משא"כ לחיי העוה"ז נחתמים רק ליוה"כ, על כן גם הצדיקים יתפללו מ"ה ועד יוה"כ"פ, ולא יהיה בבחינת הצועק לשעבר. (ש"ת ר' עקיבא יוסף ח"ב סימן ש"צ).

לע"נ הג"ר עזריאל יהודה ז"ל יעקב זצ"ל אבד"ק ויעין יא"צ א' תשרי

שברים תרועה. אמרו ב"ה (דף לד.) אתקין רבי אבהו בקסרי תקיעה, שלשה שברים, תרועה, תקיעה, מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי לילל. וכתב הבה"ג (הלכות ר"ה) אחר שהביא דברי ר' אבהו, וז"ל: וכל כך למה, כדי לערבב את השטן, דאמר ר' יצחק מפני מה תוקעין ומריעין כשהן יושבין תוקעין ומריעין כשהן עומדין כדי לערבב את השטן, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: נראה כוונת הבה"ג, דגם ריבוי תקיעות דר' אבהו הם כדי לערבב השטן, וזהו דגירסתו בהך דר' יצחק (ר"ה טז): [שגורס שם]: "וכל כך למה", היינו דהם ב' קושיות, למה תוקעין מיושב ומעומד, ועוד "כל כך למה", היינו מדוע בעינן ריבוי תקיעות כל כך תשר"ת תש"ת תר"ת. ועל שניהם התירוץ הוא כדי לערבב את השטן.

וכן מצאתי מפורש גם ברוקח (סי' ר"א) וז"ל: בתרועה היו מספקין אם היא שברים או תרועה ממש, והוצרך ר' אבהו לתקן בכל ענייני ספיקות פן יבא השטן בעינין אחר, עכ"ל. ומבואר מדבריהם, דמעיקר הדין לא היה ר' אבהו חושש לאלו הספיקות, רק מחשש פן יבא השטן ויקטרג.

[ולכאורה קשה מדוע בעינן טעמא פן יבוא השטן, ולא סגי בטעמו של ר' אבהו דספוקי מספקא ליה אי גנוחי גניח או ילולי לילל]. וצ"ל כדברי רב האי גאון ז"ל שכתב דבאמת כולם תרועות הן, בין גנוחי ובין ילולי, והיו חילוקי מנהגות מקומות בזה תחילה, וכולם יצאו, [רק מחשש פן יבוא השטן, תיקן ר' אבהו לתקוע שברים ותרועה].

סדר תקיעות שלש של שלש שלש. כתב הרוקח (סי' ר"א), וז"ל: סדר תקיעות שלש של שלש שלש, שהרי שטן בג' ענינים: (א) יורד ומחטיא. (ב) עולה ומקטרג. (ג) יורד וממית. וכנגדם תיקנו שלש תקיעות של שלש שלש לכפרה, עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס ר"ה לג): וז"ל: ולפי סדרו [של הרוקח, נמצא] דפשוטה לפנייה הוא כדי לכפר על החטא, ותרועה הוא כדי לבטל הקטרוג, ופשוטה לאחריה הוא כדי להפוך מות לחיים. וכן הג' סדרים [הוא על סדר זה, דתשר"ת הוא לכפר על החטא, ותש"ת הוא לבטל הקטרוג, ותר"ת הוא להפוך מות לחיים].

ויש לי להוסיף בזה דברים (כבר כתב כן האבנ"ז בעצמו כמובא לעיל), שהאדם יעורר בעצמו רחמנות גדולה על נשמתו הטהורה שהיא חלק אלוקי ממעל, ועתה היא ברעה גדולה ובמדרגה פחותה מאד וכו', ואם ישים האדם הדברים האלה על לבו, יתמלא הכנעה ובושה יתירה מאד, ויתגבר בו כח הרחמנות על נפשו האומללה, והרחמנות הלזו שוב מעוררת רחמנות לפני אדון כל לרחם ולהשפיע עליו חיים חדשים אשר יחליף כח להתחיל מחדש בזריזות יתירה בתורה ועבודה להציל את נפשו מני שחת לשוב לאור באור החיים.

לזכות י.ב.ת.ה. להצלחה בכל"ע וכוה"ט

זכרון תרועה. במסורה "זכרון תרועה", "אין זכרון לראשונים", "אין זכרון לחכם עם הכסיל". ויש לבאר, דהנה עיקר הטעם של תקיעת שופר הוא להזכיר זכות עקידת יצחק, כדאמרו (ר"ה טז): "א"ר אבוה למה תוקעין בשופר של איל, אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם זכות עקידת יצחק בן אברהם. והנה לכאורה הם יחוס ישראל נמשך עד יצחק בן אברהם, האין נפסק

היחוס של כל הדורות למעלה מאברהם מתרח עובד ע"ז ולמעלה. ותייץ בספר חסד לאברהם, כי לכך היה אברהם עקר וכל אבותינו עקרות, כי המוליד בטבע נקרא "אב", ואבי האב נקרא "זקנ"י של הילד הנולד, כי הוא בא מכוחו. אמנם המוליד בן והוא עקר, אז בא הקץ אל יחוס האבות, כי נפסק חבל ההשתלשלות, ואם אחר כך מרחם ה' עליו ומוליד על פי הנס, אין יחוס לאבי האב עם הילד, כי כח הזקן כבר נפסק בבנו העקר, לכן אברהם ושרה וכל האימהות שנולדו מגויי הארץ, היו עקרים לבלי יקרא עוד שם אבותם על הזרע אשר יתן ה' להם, אכן יצחק ויעקב שכבר נולדו מאבות, לא היה להם צורך להיות עקרים, עכדפח"ח.

וזה כונת המסורה "זכרון תרועה", והוא כדי לזכור עקידת יצחק, ואף על פי כן "אין זכרון לראשונים", היינו האבות למעלה מהם עובדי עבודה זרה, כי "אין זכרון לחכם עם הכסיל", כי לכך עשה הקב"ה בכוונה תחילה האבות והאמהות עקרות כדי שיפסק הקשר.

לע"נ הג"ר אהרן דוד ב"ר שמעון קמפלינסקי זצ"ל יא"צ ט' תשרי

התפלל בשחרית ראש השנה תפילת י"ח והזכיר בה מענינא דימא אם יצא. נשאלתי מזוגתי הצדקת מרת ליבה ה"ו, אשר בעוה"ר עמדה עיניה מלראות ה' ירחם, איך תעשה בתפלת ר"ה אשר לא יודעת בעל פה, איך להתפלל.

ואמרתי שתתפלל כמו בימות החול ח"י ברכות, ולומר יעלה ויבוא ברצה, ותאמר בו "ביום הזכרון הזה", דכיון דגם בשבת אם אמר י"ח ברכות

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי
ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר בארה"ב

הרב יצחק מייטניק שליט"א 732-987-4733

בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

הלל בראש השנה. אמרו ב"ה (דף לב): בראש השנה ליכא הלל, מאי טעמא, אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו, וישראל אומרים שירה.

אבל המהר"ל (מנהגים, סדר תפילות של ר"ה) כתב טעם נוסף, וז"ל: טעמא שאין אומרים הלל ב"ה, לפי שנאמר בהלל "כי הצלת נפשי ממות", ואין יכול לומר כן ב"ה, [כי תלויים ועומדים עד יוה"כ]. אך קשה, דעדיין יאמרו הלל בדילוג, כמו ב"ה, ואז יהיה אותו פסוק מדולג. אלא טעמא אחרת איתא בגמרא, דאפשר המלך יושב על כסא דין וספרי חיים ומתים לפניו פתוחים וישראל יאמרו שירה, עכ"ל.

והעיר הגר"י ענגיל (גלוני הש"ס שם) וז"ל: לפי הטעם של המהר"ל קשה מדוע אין אומרים הלל ביוה"כ, [דרק עד יוה"כ תלויין ועומדין, אבל ביוה"כ כבר] ישראל מובטחין שהיה הגמר דין לחיים, כמבואר במדרשות, והרי הגמ' כאן שואל טעם גם על יוה"כ.

לע"נ הרה"ק ר' שמואל אברהם בן הרה"ק ר' אליעזר חיים ראבינאוויטש אדמו"ר ממעוזבז זצ"ל יא"צ ד' תשרי **ערב ראש השנה.** טעם מה שקורין "ערב ראש השנה", ולא "מוצאי השנה", כמורגל "מוצאי שבת קדש", "מוצאי יום טוב", "מוצאי שביעית". יש לומר על פי מה שכתבו בספה"ק (תניא אגרת הקודש דף קכ), דאור של ראש השנה, מאיר כל יום בפרטיות, ובכל יום נמצא חלק מחיות ואור של ראש השנה, על דרך שאמרו (ר"ה טז): "אדם נדון בכל יום" [אם להמשיך לו מאור והשפעה של ר"ה הקודם]. ועל כן שייך יותר לשון "ערב", מלשון "מעריב" ר"חושך", שביום זה נחשך אור דראש השנה הקודם, ומתחיל להאיר אור שנה החדשה הבאה עליו ועל כל ישראל לטובה, אמן כן יהי רצון.

השתא דאמרת סימנא מילתא ליכול איניש בריש שתא וכו' (הוריות יב). כמו כן יראה דמי שהוא בר הכי לחדש בדברי תורה, יש לו לחדש דברי תורה ב"ה, דידוע מאמר החכם "אין שמחה כהתרת הספיקות", וכדברי החכם מכל אדם (משלי טו: כג) "שמחה לאיש במענה פיו", ואז יזכה לשמחה בשמחות של מצוה כל השנה, אמן כן יהי רצון.

לע"נ ה"ר יוסף מנחם ב"ר יונה ווייס זצ"ל יא"צ ו' תשרי **השם של יו"ט ר"ה הוא "שבתון".** אמרו ב"ה (דף לב): מנין שאומרים מלכות זכרונות ושופרות, ר' אליעזר אומר: דכתיב שבתון זכרון תרועה מקרא קדש. שבתון - זה קדושת היום, זכרון - אלו זכרונות, תרועה - אלו שופרות, מקרא קדש - קדשה בעשיית מלאכה. אמר לו ר' עקיבא, מפני מה לא נאמר שבתון - שבות, שבו פתח הכתוב תחילה. אלא שבתון - קדשה בעשיית מלאכה, זכרון - אלו זכרונות, תרועה - אלו שופרות, מקרא קדש - זו קדושת היום, ע"כ.

הרי דשניהם דורשים מפסוק זה ארבעה דברים, אלא הנפ"מ היא בסדר הדרשות, דלר' אליעזר ילפינן: (א) קדושת היום, (ב) זכרונות, (ג) שופרות, (ד) איסור מלאכה. ולר' עקיבא ילפינן: (א) איסור מלאכה, (ב) זכרונות, (ג) שופרות, (ד) קדושת היום.

וביאר בחזון יחזקאל (פ"ה ר"ה ה"ח) וז"ל: ר' אליעזר סובר "שבתון", הוא שם היו"ט [של ראש השנה], כמשמעות הכתובים בשאר ימים טובים האמורים שם בפרשה, כגון בפסח כתיב מקודם שם היו"ט "ובחמשה עשר יום לחודש הזה חג המצות", ואחר כך נכתבו שם הדינים המוטלים על הגברא. וכן ביום הכפורים כתוב שם תחילה "אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפורים הוא", היינו שם היום, ואח"כ כתיב הלכותיו. וכן בחג הסוכות כתוב תחילה "בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות", היינו שם החג, ואח"כ כתיב הלכותיו. [וכן ב"ה כתיב מקודם שם החג וזה "שבתון", ואח"כ כתיב הלכותיו "זכרון תרועה מקרא קדש"].

ב ד"ל לקוטי תורה (ד"ה תקעו): ר"ה הוא בחינת ראש ומוחין של השנה, [ולכן נקרא "ראש", ולא "תחילת" השנה, כי ביום זה נמשך חיות כללי לכל השנה] וכו', והמשכות חיות כללי של שנה שעברה, הוא בבחינת הסתלקות בתחילת ליל ר"ה, עכ"ל. וע' באור התורה שהקשה וז"ל: כיון שמשתלק החיות בליל ר"ה עד תקיעת שופר, א"כ איך יהיה קיום העולם עד תקיעת שופר של ידה נמשך החיות החדש, וע' במלואים ללקוטי תורה שם: ב"ה לעת ערב, העולם הוא במצב של התעלפות.

ואמר לו ר' עקיבא "מפני מה לא נאמר שבתון - שבות", כלומר למה לא נאמר ד"שבתון" פירוש שבות ממלאכה, ואינו שם של יו"ט, מפני ש"שבתון" נקראים כל המועדים, ואינו שם מיוחד לראש השנה.

ונראה עוד, דר' אליעזר לטעמיה שסובר (שבת קלא). ששופר וכל מכשיריו דוחים את השבת, ולכן נקט קרא שופר קודם לאיסור מלאכה, משום ששופר חמור שמכשיריו דוחים את השבת. ואילו ר' עקיבא סובר דמכשיריו אינם דוחים את השבת, ולכן נקט קרא איסור מלאכה קודם שופר, מפני שאיסור מלאכה חמור ואינו נדחה מפני מצות שופר.

תפילת חנה. כתיב "ותתפלל על ה'". מדוע לא כתיב "אל" ה', הלא אדם מתפלל עבור עצמו על בנינים בריאות פרנסה ועל רוחניות, וא"כ התפילה הוא "אל" ה', ולא "על" ה'. אמנם מוצאים בתנ"ך ש"על" בא לפעמים במקום "אל" (ישעיה נו:ו) "הנלוים על ה'", אך אין מקרא יוצא מידי פשוטו.

ויש לבאר, שהנה אלקנה היה מסתובב עם חנה בכל ערי ישראל ללמד לעלות לבית ה' שבשילה שמשם תצא תורה ומצוות, ובדרך שהיה עולה שנה זו לא היה עולה שנה אחרת, עד שהיו כולם עולים (ע' ילקוט שמעוני). וחנה ראתה שאין לה בנינים, וחששה שמא אחרי מותה לא יהיה מי שימשיך את מעשיה עבור כבוד ה', ובשביל זה התפללה לבן, וזה שאמר הכתוב "ותתפלל על ה'", עבור כבוד ה'.

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זוהן בעהט מיך "וועק מיך אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מיניע קינדער נאכען מנרב זיין פאר מיין חבר'ס קינד

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

- וואס טוהט מכון דורות ישרים:**
- א ת"ח וירש וואס טוהט עם שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עם טוהן פאר אייער יצועה פרייוואט, באמנות, קאנפידענצעל.
  - יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עם די ריכטיגע כח.
  - משרייבט די אנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
  - מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלידיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עם ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבער הלב - אנציינען זיין הארץ צו אידשקייט**, **שיתקן לב לשמים לטובה - ס'טויעט די נאנצע מענטש**, **ותראה מלאים - וועסט זעהן וואונדער**, **מ'קען עם געבען פון מעשר**.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
 dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

ג וכ"כ האור שמח (פ"א שופר ה"ד) וז"ל: נראה דר' אליעזר לטעמיה דאית ליה דשופר ומכשיריו דוחין את השבת, כל שכן דדוחין יו"ט, לכן כל זמן דליכא שופר, מותר לתולשו מן האיל ולתקנו לשופר, וא"כ לא אסור בעשיית מלאכה שלצורך שופר, ורק אם יש לך שופר אז קדשיו בעשיית מלאכה. לא כן ר' עקיבא לטעמיה דמכשירין שאפשר לעשותן מערב שבת אין דוחין שבת, ולדידיה אמר בגמרא (ר"ה לב): דאין דוחין יום טוב, משום דיו"ט הוי עשה ול"ת, ולכן קודש בעשיית מלאכה אף למלאכת שופר, ולהכי דריש "שבתון" שבות ממלאכה ברישא, ופשוטו.